

УДК 005.511:061.2

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5\(35\)-474-485](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5(35)-474-485)

Смолич Дарія Валеріївна кандидат економічних наук, доцент, Луцький національний технічний університет, вул. Львівська, 75, м. Луцьк, 43000, тел.: (0332) 78-56-66, <https://orcid.org/0000-0002-6444-9486>

СУТНІСТЬ ТА ВІДМІННІ ОЗНАКИ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ (BSOS) В СИСТЕМІ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (NGO)

Анотація. У статті досліджено підходи до класифікації неурядових організацій, відповідно до ідентифікації Світового банку; поділу за сферою діяльності; за спрямованістю та особливостями реалізації основної діяльності; за рівнем діяльності. Детально проаналізовано міжнародну класифікацію неурядових організацій за специфікою їх діяльності, виокремлено особливості неурядових організацій підтримки бізнесу в системі неурядових організацій. Представлено авторське бачення поняття неурядової організації підтримки бізнесу. Встановлено відмінності між неурядовими організаціями та неурядовими організаціями підтримки бізнесу.

В статті зауважено, що в Україні, особливо нині, в умовах війни, бізнес нагально потребує підтримки для виживання та відновлення. Кабінет міністрів України демонструє готовність спростити процес ведення бізнесу та забезпечити ефективне державне регулювання в ключових галузях економіки. Підтримка бізнесу активно реалізується нині, як урядовими, так і неурядовими організаціями, в тому числі міжнародними. Неурядовими організаціями в Україні, діяльність яких спрямована на розвиток і підтримку бізнесу, є Торгово-промислова палата України та мережа її регіональних палат, Федерація роботодавців України, галузеві союзи, асоціації бізнес-структур, їх об'єднання, спілки, тощо.

Діяльність неурядових організацій підтримки бізнесу спрямована на розвиток і підтримку конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу, в тому числі на світових ринках. В статті систематизовано представлено основні групи послуг, на яких зосереджена діяльність неурядових організацій підтримки бізнесу: практична та інформаційна допомога, налагодження зв'язків, фінансування.

Ефективна взаємодія неурядових організацій підтримки бізнесу з суб'єктами господарювання та водночас співпраця з урядовим сектором є запорукою раціональної лібералізації умов здійснення підприємництва та дієвого стимулювання суб'єктів господарської діяльності.

Ключові слова: неурядова організація, неурядова організація підтримки бізнесу, підприємництво, лібералізація, стимулювання бізнесу.

Smolych Dariia Valeriivna PhD (Economics), Associate Professor of the Department of management, Lutsk National Technical University, Lvivska St., 75, Lutsk, 43000, tel.: (0332) 78-56-66, <https://orcid.org/0000-0002-6444-9486>

ESSENCE AND DISTINCTIVE CHARACTERISTICS OF BUSINESS SUPPORT NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS (BSOS) IN THE NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATION (NGO) SYSTEM

Abstract. The article examines approaches to the classification of non-governmental organizations, according to the identification of the World Bank; division by field of activity; according to the direction and features of the implementation of the main activity; by activity level. The international classification of non-governmental organizations according to the specifics of their activities is analyzed in detail, the features of business support non-governmental organizations in the system of non-governmental organizations are highlighted. The author's vision of the concept of non-governmental business support organization is presented. Differences between non-governmental organizations and non-governmental business support organizations are established.

The article notes that in Ukraine, especially now, in the conditions of war, business urgently needs support for survival and recovery. The Cabinet of Ministers of Ukraine demonstrates readiness to simplify the process of doing business and ensure effective state regulation in key sectors of the economy. Business support is actively implemented today by both governmental and non-governmental organizations, including international ones. Non-governmental organizations in Ukraine, whose activities are aimed at the development and support of business, are the Chamber of Commerce and Industry of Ukraine and the network of its regional chambers, the Federation of Employers of Ukraine, industry unions, associations of business structures, their associations, unions, etc.

The activities of non-governmental business support organizations are aimed at developing and maintaining the competitiveness of domestic business, including on global markets. The article systematically presents the main groups of services on which the activities of non-governmental business support organizations are focused: practical and informational assistance, establishing connections, financing.

Effective interaction of non-governmental business support organizations with business entities and at the same time cooperation with the government sector is a guarantee of rational liberalization of the conditions for doing business and effective stimulation of business entities.

Keywords: non-governmental organization, non-governmental business support organization, entrepreneurship, liberalization, business promotion.

Постановка проблеми. Матеріальну основу суспільного життя в країні створюють суб'єкти підприємницької діяльності, які наповнюють державний бюджет, є джерелом добробуту населення, впроваджують нові технології та забезпечують інноваційний розвиток. Умови ведення бізнесу за останні роки суттєво змінилися, що обумовлено не лише традиційним впливом регуляторної політики на розвиток підприємництва (правовий, бюрократичний, податковий тиск тощо), а й новими форс-мажорними викликами. Так, пандемія COVID-19 спричинила негативні зміни у бізнес-середовищі, починаючи з 2020 року знизилась ефективність діяльності суб'єктів господарювання, відповідно економіка практично кожної країни постраждала. З початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, вітчизняний бізнес опинився у вкрай критичному становищі. Попри руйнування та значні збитки, українські компанії продовжують діяльність та адаптуються до нових умов. Власне, питання ефективної підтримки підприємницької діяльності було і є актуальним особливо нині, адже сильна економіка є запорукою перемоги у війні з Росією та здійснення повоєнної відбудови.

Фахово орієнтуючись в потребах та напрямках покращення бізнес-середовища, саме неурядові організації підтримки бізнесу (BSOs) нині повинні стати платформою для побудови ефективної взаємодії суб'єктів господарювання з державою для пошуку шляхів подолання проблем бізнесу та можливостей їх системної всебічної підтримки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження сутності, теоретичні та практичні аспекти діяльності неурядових організацій висвітлено в працях вітчизняних та закордонних науковців: Д. Льюїс, Р. Ламбел, С. Г. Карпенко, Н. В. Котенко, О. І. Грицай, О. В. Новакова, І. І. Сибіга, Н. Кравчук,. Разом з тим, актуальним залишається встановлення відмінних ознак, особливостей функціонування неурядових організацій підтримки бізнесу в системі неурядових організацій, діяльність яких спрямована на розвиток і підтримку конкурентоспроможності бізнесу.

Мета статті – дослідження підходів до класифікації неурядових організацій, визначення сутності, відмінних рис, особливостей функціонування неурядових організацій підтримки бізнесу в системі неурядових організацій.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день зустрічається чимало варіантів класифікації неурядових організацій. Так, Світовий банк надає узагальнену класифікацію і поділяє неурядові організації на дві категорії: оперативні (зосереджені на розробці та реалізації проєктів,

пов'язаних із розвитком, наприклад надання конкретного виду послуг) та адвокаційні (займаються захистом або просуванням певної справи) [1]. Розглянемо їх детальніше:

1. Оперативні НУО мають на меті розроблення, впровадження та просування конкретних проєктів, які часто пов'язані з розвитком. Ці проєкти можуть бути національними, міжнародними, або громадськими.

Основною метою оперативних неурядових організацій є досягнення змін безпосередньо через створення та реалізацію різних проєктів, за рахунок мобілізації фінансових ресурсів, матеріалів та людей (волонтерів) для створення місцевих програм. Такі НУО часто мають ієрархічну структуру, яка складається з професіоналів, що займаються плануванням цих проєктів, створенням бюджетів, веденням бухгалтерії, звітуванням та спілкуванням з оперативними працівниками на місцях, щодо проєктів. Їх діяльність найбільше пов'язана з: наданням різного роду послуг, вирішенням екологічних проблем, наданням екстреної допомоги та суспільним добробутом. Незважаючи на те, що багато НУО створюються на рівні громад, багато з них є загальнонаціональними, або міжнародними [2].

Оперативні НУО в свою чергу поділяються на дві категорії: організації, що надають допомогу (гуманітарні акції), і організації, орієнтовані на розвиток (допомога розвитку). В таблиці 1 наведено порівняння оперативних НУО.

Таблиця 1.

Порівняння видів оперативних неурядових організацій

	Організації, що надають допомогу (гуманітарні акції)	Організації, орієнтовані на розвиток
1. Зміст діяльності	Головною метою таких організацій є ведення діяльності спрямованої на вирішення короткострокових та негайних питань чи ситуацій, які настають після кризового моменту, наприклад війни чи стихійного лиха. Такі операційні НУО зосереджені на стратегічних і швидких рішеннях, що здатні відновити умови для нормального життя людей.	Цільовим завданням таких організацій є вирішення глобальних чи локальних проблем у різних сферах життя суспільства та покращення і розвиток економічного, соціального та політичного контексту певної країни, нації чи регіону. Такі оперативні НУО, в широкому розумінні, борються з глобальною нерівністю.
2. Персонал	Гуманітарна діяльність покладається на міжнародний персонал, оскільки для реагування на раптові кризові явища необхідні негайні дії та ресурси, які не завжди є на локальному рівні.	У проєктах розвитку зазвичай бере участь місцевий персонал. Зазвичай, для успішного виконання операції з розвитку необхідно багато часу. Тому ефективніше задіювати місцевих людей, які матимуть змогу вести проєкт до кінця.

3. Роль уряду	Організації, що займаються гуманітарною діяльністю досить часто втручаються в ситуації, коли уряд не має змоги відреагувати на конкретні кризові явища.	Організації, орієнтовані на розвиток можуть співпрацювати з урядом (на національному та місцевому рівнях) та заручатись їх підтримкою.
4. Приклади в міжнародній практиці	Міжнародний медичний корпус (ІМС) започаткував кампанію вакцинації проти кору в Афганістані, як головної причини половини захворювань, яким можна запобігти таким чином.	Green Trust, заснований у 1990 році як дочірня компанія Всесвітнього фонду дикої природи Південної Африки, наглядає за природоохоронними проєктами на місцях. Ці проєкти включають відновлення та захист різних видів тварин та розвиток знань корінних народів.
5. Приклади в Україні	\$1K Project Ukraine – є некомерційним колективом, який зосереджений на пошуку та встановленні прямих зв'язків зі спонсорами з США та усього світу з метою надання допомоги українським родинам, які постраждали від війни.	Junior Achievement Україна – є частиною міжнародної спілки Junior Achievement. Головним їх завданням є підготовка молоді до ринку праці та розвиток її підприємницьких здібностей.

Примітка. Сформовано автором на основі даних джерел [3]

2. НУО, що займаються адвокацією, мають на меті сприяння певній справі шляхом підвищення обізнаності за допомогою різноманітних заходів.

Адвокаційні неурядові організації використовують лобіювання, роботу з пресою та активістські заходи. Це робиться для того, щоб привернути увагу, підвищити обізнаність, поінформованість про конкретну справу, яку вони просувають, або захищають [4].

Низка неурядових організацій з адвокації намагаються змінити законодавство через механізм законодавчої ініціативи

Адвокаційні НУО діють не лише на місцевому, а й на міжнародному рівнях і впливають на глобальні зміни в суспільних, економічних і політичних процесах. Багато неурядових організацій, які займаються адвокацією, є заснованими на політичних принципах і ведуть активну кампанію з метою досягнення широких ідеалів у правах людини, соціальній справедливості та екологічних рухах.

Наприклад, основною метою Американської фундації розвитку (ADF) є надання інформаційної та технічної допомоги, спрямованої на підвищення участі громадян у демократичних процесах. Багато НУО займаються освітньою та дослідницькою діяльністю. Наприклад, Earthwatch сприяє

залученню громади до підвищення обізнаності, пов'язаної з екологічними проблемами, негативними тенденціями, шляхом організації навчальних і польових дослідницьких поїздок [2].

Також адвокаційні неурядові організації часто займаються питаннями, що пов'язані з правами людини, правами жінок і дітей.

Однією з найпоширеніших класифікаційних ознак за якими поділяють неурядові організації є «сфера діяльності» (спеціалізація), що передбачає ціленаправленість діяльності в певному напрямі, зокрема: захист прав людини, охорона навколишнього середовища, покращення здоров'я, освіта, наука або економічний розвиток, тощо.

За спрямованістю та особливостями реалізації основної діяльності неурядові організації поділяються на [5]:

1) благодійні організації – діяльність яких спрямована на задоволення потреб незахищених верств населення – забезпечення їжею, одягом та ліками; надання житла, транспорту, пошук освітніх закладів. Також такі НУО здійснюють діяльність з надання допомоги під час воєнних конфліктів, стихійних лих, або техногенних катастроф;

2) НУО, орієнтовані на послуги – займаються такими видами діяльності, як надання послуг у сфері охорони здоров'я та навколишнього середовища, освіти, розвитку бізнесу, фахові експерти послуги;

3) НУО, орієнтовані на участь – передбачають проекти самопомоги, де залучається місцеве населення, шляхом надання їм грошових коштів, інструментів, землі, матеріалів, робочої сили тощо;

4) НУО, орієнтовані на розширення можливостей – допомагають людям розвинути розуміння соціальних, політичних та економічних факторів, що впливають на стан їхнього життя, а також підвищити усвідомлення їхньої можливості контролювати та змінити своє життя. Іноді ці групи виникають спонтанно навколо певної проблеми.

Рівень діяльності неурядових організацій є також критерієм класифікації НУО, який вказує на масштаб, у якому працює організація, наприклад: місцевий, регіональний, національний або міжнародний та характеризує вертикаль системи неурядових організацій.

За рівнем діяльності неурядові організації поділяються на [6]:

1) локальні громадські НУО – які обслуговують конкретну групу людей на локальному рівні і мають на меті діяти на користь місцевої громади. Громадські організації виникають з власних ініціатив людей, це можуть бути спортивні клуби, жіночі, релігійні чи освітні організації. Існує велика їх різноманітність, деякі з них підтримуються національними чи міжнародними неурядовими організаціями.

Такий тип НУО спрямований на підвищення свідомості місцевого бідного населення, або допомогу йому у розумінні своїх прав на отримання доступу до необхідних послуг, а також надання таких послуг;

2) загальноміські організації – включають такі організації, як торгово-промислові палати, коаліції бізнесу, спілки, етнічні, освітні групи та асоціації громадських організацій. Майже в кожному місті, регіоні є НУО такого типу, і щороку вони проводять різні заходи;

4) національні НУО – здійснюють діяльність в межах однієї країни, хоча вони також можуть мати відділення в інших та співпрацювати одна з одною. Це здебільшого професійні неурядові організації, такі як YMCA, Червоний Хрест та інші;

5) міжнародні НУО – є найбільшими за масштабом діяльності, яка поширюється на різні частини світу. Їх метою є проведення заходів, пов'язаних із покращенням функціонування великих груп у всьому світі, розробляючи власні проекти, так і фінансово підтримуючи дрібні організації.

До цієї групи входять філантропічні фонди, релігійні організації з глобальним охопленням (наприклад, Lutheran World Relief), а також кілька інших всесвітньо визнаних організацій: Amnesty International, Doctors Without Borders, AIESEC, Greenpeace тощо.

Міжнародні НУО зосереджують свої штаб-квартири в розвинутих країнах, але здійснюють діяльність більш ніж в одній країні, що розвивається.

Варто відмітити, що до 1990-х років Світовий банк співпрацював переважно з міжнародними неурядовими організаціями. Однак ця тенденція змінилася в 1990-х роках, коли він почав працювати з великою кількістю національних, регіональних та громадських організацій.

В міжнародній практиці виокремлюють такі типи неурядових організацій, за специфікою діяльністю та роботою, якою вони займаються.

В таблиці 2. представлено міжнародну класифікацію неурядових організацій. З таблиці ми бачимо, що частина неурядових організацій мають благодійний статус, а інші зосереджуються на громадах, чи проблемах, пов'язаних із освітою чи екологією. Інші неурядові організації відстоюють релігійні, політичні, економічні чи інші інтереси з того чи іншого питання.

Таблиця 2.

**Міжнародна класифікація неурядових організацій
 за специфікою діяльності**

Абревіатура	Назва	Характеристика
1. BINGO	Business and Industry NGO (Громадська організація організована бізнесом в сфері промисловості)	Створюється діловими або галузевими групами з метою представлення своїх колективних інтересів або в інших цілях та яка часто діє у взаємодії з іншими зацікавленими сторонами.
2. BONGO	Business Organized NGO (Громадська організація, організована бізнесом)	Неурядова організація, яка створюється для здійснення колективних дій, або представлення інтересів галузевих груп з іншими зацікавленими сторонами.
3. CBO	Community Based Organization (Громадська неурядова організація)	Неурядова організація, яка створюється та базується в певній громаді і зазвичай обмежується нею. Служить для задоволення конкретних потреб громади.
4. DONGO	Donor Organized Non-governmental Organization (Громадська організація, організована донорами)	Створюється донорською агенцією для здійснення конкретної діяльності. Діяльність таких НУО зазвичай обмежується певною країною. Наприклад, європейська донорська організація може створити DONGO за межами країн Європи, з метою захисту своїх інтересів там.
5. ENGO	Environmental NGO (Екологічна громадська організація)	Це громадська організація, яка створюється з метою вирішення різних екологічних питань.
6. PDO	Private Development Organization (Приватна девелоперська організація)	Це «приватна організація» будь-якої іншої організації, яка створюється в цілях розвитку у різних сферах.
7. PVO	Private Voluntary Organization (Приватна добровільна організація)	PDO, який здійснює свою роботу через волонтерів.
8. GSO	Grassroots Support Organizations (Організації підтримки низового рівня)	Є спеціалізованою підгрупою проміжних неурядових організацій, які займаються наданням послуг та підтримкою місцевих груп уразливих домогосподарств і окремих осіб.
9. BSOs	Business support organizations (Організації підтримки бізнесу)	Неурядові організації, що виконують широкий спектр функцій з підтримки бізнесу та надають спеціалізовані професійні послуги.

Примітка. Сформовано автором на основі даних джерел [7, 8]

Варто відмітити, що на сьогоднішній день, малий та середній бізнес є досить незахишеним та зіштовхується з великою кількістю проблем, пов'язаних з бюрократичністю процедур, відсутністю доступу до інвестиційних джерел, недостатньою обізнаністю в тонкощах ведення економічних та фінансових справ, невмінням якісно проводити міжнародні бізнес-операції, налагоджувати співпрацю з іноземними партнерами тощо.

У маргіналізованих громадах, особливо тих, де відсутня ефективна державна підтримка малого бізнесу, необхідні незалежні інституції, які кваліфіковано допомагали б у вирішенні низки питань. Такими спеціалізованими неурядовими організаціями є BSOs – неурядові організації підтримки бізнесу.

BSOs – організації підтримки бізнесу, які забезпечують бізнесу знання, навички та зв'язки, які можуть допомогти підприємцям подолати бар'єри розвитку (сприяють вирішенню проблем набору кваліфікованих співробітників, займаються питаннями розподілу та спрямуванням грошових потоків, залучають кошти для розширення діяльності підприємства тощо), як наслідок – забезпечити розвиток промислової та комерційної діяльності країни та, зрештою, прискорити розвиток країни [9].

Організації підтримки бізнесу (BSOs) – є неурядовими, громадськими та некомерційними ресурсними організаціями, які обслуговують зазвичай місцевий бізнес та підтримують його зростання та успіх. BSOs допомагають компаніям-клієнтам підключатися до закритої інформації, знаходити простір для коворкінгу, а також тестувати та перевіряти бізнес-ідеї [10].

В Україні, особливо нині, в умовах війни, бізнес нагально потребує підтримки для виживання та відновлення. Неурядовими організаціями в Україні, діяльність яких спрямована на розвиток і підтримку бізнесу, є Торгово-промислова палата України та мережа її регіональних палат, Федерація роботодавців України, галузеві союзи, асоціації бізнес-структур, їх об'єднання, спілки, тощо.

Неурядові організації підтримки бізнесу (BSOs) зосереджені на таких послугах [9]:

- практична допомога (досить часто зустрічається термін «технічна допомога») – передбачає надання реальних консультацій, коучинг, інструменти та доступ до експертів у потрібних сферах (бухгалтерський облік, фінанси, управління грошовими потоками, маркетинг, оцифрування бізнесу, стратегії управління персоналом, юридичні та повсякденні операції). Практична допомога може бути надана безпосередньо BSO, або BSO може служити координатором і сполучною ланкою для експертів-консультантів;

- інформаційна допомога – (консультування) досить часто молодим підприємствам часто потрібна допомога для пошуку грантів, позик та інших фінансових ресурсів. BSOs можуть спрямовувати малий бізнес на відповідні ресурси;

- довіра та зв'язки – передбачає надання доступу до мережі підтримки, що допомагає всім власникам малого бізнесу, незалежно від їх соціального чи економічного статусу, у їхніх ділових починаннях. BSO є надійною точкою доступу, що представляє різноманітні соціальні, етнічні та економічні статуси, значною мірою сприяє інклюзивності мережі; пошуку іноземних партнерів; допомагає налагодженню процесу виходу на міжнародний ринок;

- фінансування – неурядові організації підтримки бізнесу не надають фінансової підтримки безпосередньо, проте можуть надавати послуги з пошуку надійних інвестиційних джерел.

В таблиці 3. розглянемо відмінність між неурядовими організаціями та неурядовими організаціями підтримки бізнесу.

Таблиця 3.

Відмінності між неурядовими організаціями та неурядовими організаціями підтримки бізнесу

	Неурядові організації підтримки бізнесу (BSOs)	Неурядові організації (NGO)
Напрямок діяльності	Ключове завдання в роботі - підтримка бізнесу. Виконують діяльність, пов'язану з наданням професійних консультаційних та практичних послуг, щодо ведення бізнесу загалом, ефективного проведення економічних, фінансових, міжнародних та інших видів операцій.	Виконують діяльність, пов'язану з правами людини, захистом споживачів, захистом навколишнього середовища, охороною здоров'я чи розвитком, освітою тощо.
Послуги	<ul style="list-style-type: none"> - Консультування з питань фінансового та організаційного управління, зовнішньої торгівлі тощо; - технічні консультації; - наставництво та коучинг; - навчання та нетворкінг; - практична допомога у проведенні економічних операцій; - надання ділової та юридичної інформації; - оформлення різного роду документації; - забезпечення ділових переговорів; - фінансове посередництво тощо. 	<ul style="list-style-type: none"> - Виступають виконавцями, каталізаторами та партнерами; - мобілізація ресурсів для надання товарів і послуг людям, які постраждали в кризових ситуаціях (наприклад, стихійні лиха, війна); - надання правової допомоги; - проведення широкомасштабних заходів зі збору коштів; - займаються пошуком або безпосереднім наданням грантів; - організація та реалізація галузевих проєктів; - проведення демонстрацій та заходів; - надання консультативних послуг у різних сферах тощо.

Цільова аудиторія	Вузька цільова аудиторія: підприємці та суб'єкти господарювання, які прагнуть розвинути свій малий чи середній бізнес.	Широка цільова аудиторія: маргіналізовані суспільні групи; мало захищені громадяни; люди, які постраждали від раптових кризових ситуацій, екологічних катастроф, війни тощо; освітні, медичні, бізнес-структури; населення певної територіальної громади тощо.
Джерела фінансування	Членські внески, результати господарської діяльності від надання послуг, виграні гранти, організація подій та заходів, пов'язаних зі збором коштів, крауфандинг, тощо.	Міжнародні донори, різноманітні фонди, корпорації, приватні особи тощо.
Персонал	Задіяний оплачуваний персонал, який складається з місцевих жителів.	Задіяний оплачуваний персонал та волонтери, які можуть бути місцевими або іноземцями.

Примітка. Сформовано автором на основі даних джерел [10]

Таким чином, виходячи з аналізу таблиці 3. можемо зробити висновок про те, що неурядові організації підтримки бізнесу (BSOs) є вузькопрофільними видом неурядових організацій (NGO), діяльність яких спрямована на всебічну кваліфіковану підтримку бізнесу.

Отже, неурядову організацію підтримки бізнесу BSOs пропонується розглядати як добровільне незалежне об'єднання суб'єктів господарювання та стейкхолдерів, діяльність якого спрямована на забезпечення сприятливого бізнес-середовища та розширення можливостей розвитку бізнесу на місцевому, національному, міжнародному рівнях шляхом надання організаційної, ресурсної чи інших видів необхідної бізнес-структурам допомоги.

Висновки. Неурядові організації підтримки бізнесу забезпечують експертне консультування бізнес-структур, супровід при виході на нові ринки, пошук шляхів фінансування, проєктних можливостей, сприяють вдосконаленню інституційного середовища шляхом налагодження діалогу бізнесу та влади, а також надають фахові послуги, затребувані бізнесом (експертна оцінка, сертифікація, брокерські послуги, засвідчення форс-мажорної ситуації, тощо).

Власне, ефективна діяльність організацій підтримки бізнесу можлива при налагодженій взаємодії BSOs не лише з бізнесом, а й з урядовим сектором, адже лише за такої умови можливим є сприяння затребуваній лібералізації умов здійснення підприємництва та дієвого стимулювання його розвитку. Таким чином, неурядові організації підтримки бізнесу BSOs є неурядовими

організаціями, що забезпечують діалог бізнесу та влади в країні та здійснюють свою діяльність в напрямку лібералізації, всебічної підтримки та стимулювання підприємництва.

Література:

1. NGOs – Non Governmental Organizations. ULR: <https://www.nonprofitexpert.com/ngos-non-governmental-organizations/> (дата звернення: 20.04.2023).
2. Advocacy and Operational NGOs. ULR: <https://www.climate-policy-watcher.org/global-climate-2/advocacy-and-operational-ngos.html>. (дата звернення: 20.04.2023).
3. NGOs. ULR: <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/politics/world-politics/ngos/>. (дата звернення: 24.04.2023).
4. What are non-governmental organizations? ULR: <https://borgenproject.org/what-are-non-governmental-organizations/>. (дата звернення: 15.04.2023).
5. Types of NGO (Non Governmental Organization). ULR: <https://www.techbuddiesit.com/types-of-ngo-non-governmental-organization/>. (дата звернення: 27.04.2023).
6. Types of NGOs: By orientation and level of Operation. ULR: <https://www.gdrc.org/ngo/ngo-types.html>. (дата звернення: 27.04.2023).
7. Types Of NGO. ULR: <https://donate-ng.com/blog/6-types-of-ngo/>. (дата звернення: 03.05.2023).
8. NGOs, NGDOs and CBOs. ULR: <https://www.gdrc.org/ngo/ngo-ngdo-cbo.html>. (дата звернення: 03.05.2023).
9. Creating a robust network for small business support. ULR: <https://neinsights.org/creating-a-robust-network-for-small-business-support/#what-is-it>. (дата звернення: 08.05.2023).
10. What is a business support organisation? ULR: <https://www.argidius.com/en/business-support-organisations>. (дата звернення: 10.05.2023).

References:

1. NGOs – Non Governmental Organizations. ULR: <https://www.nonprofitexpert.com/ngos-non-governmental-organizations/> (data zvernennya: 20.04.2023) [in English].
2. Advocacy and Operational NGOs. ULR: <https://www.climate-policy-watcher.org/global-climate-2/advocacy-and-operational-ngos.html>. (data zvernennya: 20.04.2023) [in English].
3. NGOs. ULR: <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/politics/world-politics/ngos/>. (data zvernennya: 24.04.2023) [in English].
4. What are non-governmental organizations? ULR: <https://borgenproject.org/what-are-non-governmental-organizations/>. (data zvernennya: 15.04.2023) [in English].
5. Types of NGO (Non Governmental Organization). ULR: <https://www.techbuddiesit.com/types-of-ngo-non-governmental-organization/>. (data zvernennya: 27.04.2023) [in English].
6. Types of NGOs: By orientation and level of Operation. ULR: <https://www.gdrc.org/ngo/ngo-types.html>. (data zvernennya: 27.04.2023) [in English].
7. Types Of NGO. ULR: <https://donate-ng.com/blog/6-types-of-ngo/>. (data zvernennya: 03.05.2023) [in English].
8. NGOs, NGDOs and CBOs. ULR: <https://www.gdrc.org/ngo/ngo-ngdo-cbo.html>. (data zvernennya: 03.05.2023) [in English].
9. Creating a robust network for small business support. ULR: <https://neinsights.org/creating-a-robust-network-for-small-business-support/#what-is-it>. (data zvernennya: 08.05.2023) [in English].
10. What is a business support organisation? ULR: <https://www.argidius.com/en/business-support-organisations>. (data zvernennya: 10.05.2023) [in English].